

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування Одеської міської медичної
частини № 21 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я
Державної кримінально-виконавчої служби України» в
Миколаївській та Одеській областях**

29.10.2024

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 29.10.2024 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) здійснено відвідування Одеської міської медичної частини № 21 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Миколаївській та Одеській областях (далі – медична частина).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Петросов Владислав Георгійович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи);

Любченко Наталія Михайлівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Медична частина знаходиться за адресою: місто Одеса, вулиця Люстдорфська дорога, будинок 11, на території Державної установи «Одеський слідчий ізолятор» (далі – установа, СІЗО).

Медична частина здійснює контроль за станом здоров'я та надання медичної допомоги особам, які тримаються в установі.

Керівник медичної частини: Кубаля Тетяна Василівна.

Штатна чисельність персоналу медичної частини складає 21,75 шт. одн., лікарі-сумісники - 8,5 шт.одн. Штат медичної частини укомплектовано на 94,5 відсотків.

Вакантними залишаються посади: лікаря-дерматовенеролога - 0,25 шт.одн, лікар-психіатр - 0,25 шт.одн., лікар-інфекціонист - 0,5 шт.одн., лікаря- кардіолога - 0,25 шт.одн, статистик - 0,5 шт.одн.(1,75 шт.,одн.).

У день відвідування в СІЗО утримувалося 1108 осіб, з них:

ув'язнених – 890 осіб; засуджених на певний строк – 194 особи;

засуджених, залишених для роботи з господарського обслуговування установи – 13 осіб;

засуджених до довічного позбавлення волі – 11 осіб.

Під час відвідування група НПМ мала можливість безперешкодно оглянути приміщення медичної частини, ознайомитися з умовами організації надання медичної допомоги засудженим, вивчати документацію.

В медичній частині наявні стаціонарне відділення для лікування осіб, які мають соматичні та інфекційні захворювання (туберкульоз), розрахований на 60 ліжок. На день відвідування на лікуванні перебували 31 особа із захворюванням на туберкульоз та з соматичними захворюваннями.

Слід зазначити, що керівництвом установи організовано та проводяться ремонтні роботи в медичній частині, оновлюється рентгенодіагностичний кабінет, ведуться ремонтні роботи в інфекційних палатах – ізоляторах.

На день відвідування в установі перебуває 14 осіб із захворюванням на лікарсько - стійкий туберкульоз. Усі пацієнти отримують лікування.

Медична документація ведеться належним чином.

Наявність в штаті медичної частини лікаря-гінеколога дозволяє проводити огляд всіх жінок, які перебувають в установі та при потребі проводити допологовий нагляд, призначати необхідне лікування та харчування.

За призначенням лікарів медичної частини ув'язненим та засудженим надається дієтичне харчування.

Лікар-стоматолог проводить огляд пацієнтів та надає необхідну медичну допомогу (крім зубопротезування).

На день відвідування в медичній частині на обліку перебуває 106 пацієнтів із встановленим діагнозом вірусу імунодефіциту людини (далі – ВІЛ/СНІД). Завдяки налагодженій взаємодії та співпраці з центром з профілактики та боротьби з ВІЛ/СНІД в Одеській області, пацієнтам, які цього потребують, надаються консультації та призначається необхідне лікування. Станом на 29.10.2024 за допомогою експрес-тестів на ВІЛ обстежено 1664 осіб, проведено аналізи крові методом полімеразної ланцюгової реакції 173 пацієнтам.

Протягом 2024 року визначено вірусне навантаження у 171 пацієнта на вірусний гепатит С (далі – ВГС), 3 пацієнтам встановлений діагноз хронічного ВГС та призначена протівірусна терапія.

У складі медичної частини наявні наступні приміщення: кабінет завідувача медичної частини, кабінет лікарів (ординаторська), маніпуляційна, кабінет лікаря-стоматолога, кабінет лабораторних досліджень, кабінет для проведення ультразвукових досліджень, санітарна кімната, приміщення для зберігання лікарських засобів (аптека), палата-ізолятор для хворих на інфекційні захворювання (розраховано на 6 ліжок).

Оснащення медичною технікою: автоматичний зовнішній дефібрилятор, рентгенологічний апарат цифровий, стоматологічне устаткування, бактерицидні лампи в кабінетах, апарат телемедіа, ЕКГ-апарат. В медичній частині наявна автоматична система для молекулярної діагностики GeneXpert, завдяки якій проводяться дослідження на наявність ВІЛ та туберкульозу. На прогулянковому дворіку наявне окреме місце для збору мокротиння з метою подальшого проведення дослідження на наявність збудника туберкульозу. В установі

наявний протитуберкульозний ізолятор, у складі якого 3 палати, розраховані на 6 осіб. Засуджені та ув'язнені отримують дієтичне харчування на підставі медичного висновку з урахуванням захворювань.

При необхідності проведення додаткових обстежень або лікування, засуджені мають можливість отримати медичну допомогу у інших закладах охорони здоров'я незалежно від форм власності та підпорядкування. За 2024 рік установою здійснено 176 вивозів пацієнтів для проведення діагностики та лікування до таких закладів охорони здоров'я.

Під час відвідування на обліку перебувало 37 осіб з інвалідністю, в тому числі 25 осіб з інвалідністю II групи та 12 осіб з інвалідністю III групи. У 2024 році медичною частиною підготовлені та направлені документи 4 осіб для проходження медико – соціальної експертної комісії (далі – МСЕК). Опрацьовані усі індивідуальні програми реабілітації та виконані рекомендації МСЕК, які можливо виконати в умовах медичної частини.

В медичній частині підготовлено відповідне приміщення для провадження замісної підтримувальної терапії (далі - ЗПТ) для лікування осіб із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів. На день відвідування медичною частиною подані документи на отримання ліцензії для початку надання послуги ЗПТ (фото 1).

Водночас в ході відвідування групою НППМ були виявлені недоліки в роботі медичної частини, які призводять до порушень прав ув'язнених та засуджених осіб.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ.

1. Неукомплектування штатної чисельності медичного персоналу медичної частини №21 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Миколаївській та Одеській областях.

2. На день проведення відвідування в медичній частині відсутні експрес-тести на виявлення антитіл до вірусного гепатиту В та С (далі – ВГВ та ВГС), що порушує вимоги Стандартів медичної допомоги при вірусних гепатитах В та С у дорослих, затверджених наказами Міністерства охорони здоров'я України (далі - МОЗ) від 15.01.2021 № 49, № 51 та Порядку надання первинної медичної допомоги, затвердженого наказом МОЗ від 19.03.2018 № 504, унеможливує проведення медичними працівниками тестування новоприбулих осіб. Варто зауважити, що серед вірусних гепатитів найбільшу проблему становлять ВГВ та ВГС, які призводять до смертей пов'язаних з ускладненнями такими, як цироз та рак печінки. Ці хвороби являються значним тягарем для системи охорони здоров'я, оскільки призводять до інвалідності, скорочення тривалості та якості життя населення та передчасної смерті.

Відповідно до практики Європейського суду з прав людини відсутність належної медичної допомоги може становити поводження, що суперечить статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

3. Лікарі медичної частини позбавлені доступу до електронної системи охорони здоров'я, що призводить до неможливості створення, внесення, перегляду та обміну рецептами, направленнями, медичними записами, електронними медичними картами пацієнтів, іншою інформацією та документами. Відсутність доступу лікарів до інформації стосовно здоров'я засуджених та ув'язнених осіб до потрапляння в установи Державної кримінально - виконавчої служби ускладнює процес надання належної медичної допомоги.

4. У порушення Табелю оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника, затвердженого наказом МОЗ від 11.04.2005 № 158, у медичній частині наявний непрацюючий дентальний рентгенологічний апарат, що унеможливує проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених та не забезпечує своєчасне надання належної стоматологічної допомоги (фото 2).

5. У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». В установі відсутні пандуси, контрастне маркування сходинок, у приміщеннях медичної частини наявні пороги, які ускладнюють вільне пересування маломобільних пацієнтів по медичній частині (фото 3,4).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ.

Міністерству юстиції України:

вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 21 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Миколаївській та Одеській областях;

забезпечити контроль за дотриманням прав людини і громадянина, реалізацію законних прав засуджених у діяльності медичної частини № 21 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Миколаївській та Одеській областях.

Державній установі «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»:

опрацювати питання щодо комплектації штатної чисельності медичної частини № 21 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної

кримінально-виконавчої служби України» у Миколаївській та Одеській областях.

Забезпечити:

належну діагностику вірусного гепатиту С та В у засуджених та ув'язнених осіб;

доступ лікарів медичної частини до Електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ) ;

приведення палат у відповідність до вимог чинного законодавства;

доступність медичної частини для вільного пересування маломобільних груп населення.

Додаток: фото до звіту.

Головний спеціаліст відділу
реалізації національного
превентивного механізму у сфері
охорони здоров'я Департаменту
з питань реалізації національного
превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини

Владислав ПЕТРОСОВ

Фото до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

